

საქმე №3-337-19

გადაწყვეტილება
საქართველოს სახელით

18.12.2019 წელი
რუსთავი

ქ.

შესავალი ნაწილი
რუსთავის საქალაქო სასამართლო
მოსამართლე ნინო ონიანი
სხდომის მდივანი გუნა მოსიაშვილი

მოსარჩელე: გ-----ე

მოპასუხე: საქართველოს შსს ქვემო ქართლის პოლიციის დეპარტამენტი,
წარმომადგენელი: ნ-----ა

დავის საგანი: სახელფასო დავალიანების ანაზღაურება.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

მოსარჩელე მოითხოვს მოპასუხე საქართველოს შსს ქვემო ქართლის პოლიციის დეპარტამენტს გ-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს 999.6- ლარის სახელფასო დავალიანების ანაზღაურება.

მოსარჩელის მითითებით, 1985 წლის 28 თებერვლიდან 2014 წლის 10 თებერვლამდე მუშაობდა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში სხვადასხვა თანამდებობებზე. 2014 წლის 10 თებერვალს პირადი განცხადების საფუძველზე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა შსს ორგანოებიდან.

მოსარჩელემ განმარტა, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვემო ქართლის პოლიციის დეპარტამენტს მის მიმართ გააჩნია სახელფასო დავალიანება, კერძოდ 1998 წლის კუთვნილი ხელფასი 502.6- ლარი, 1999 წლის კუთვნილი ხელფასი - 378 ლარი და 2003 წლის კუთვნილი ხელფასი 119 ლარი, ჯამში ასანაზღაურებელი თანხა შეადგენს 999.6- ლარს.

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოპასუხის წარმომადგენელმა წარმოდგენილი წერილობითი შესაგებლით სარჩელი ცნო ნაწილობრივ, სასარჩელო მოთხოვნას დაეთანხმა ნაწილობრივ და

განმარტა, რომ მოსარჩელე გ-----ე ითხოვს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვემო ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის მიერ მისთვის მიუცემელი 1998, 1999 და 2003 წლების გაუცემელი ხელფასის 999.6- ლარის ანაზღაურებას. დავალიანების შესახებ მისთვის იყო ცნობილი 1998 წლიდან. მოპასუხის წარმომადგენლის მითითებით, ხელფასი წარმოადგენს პერიოდულად შესასრულებელ ვალდებულებას, ვინაიდან საჯარო სამსახურში მათი გაცემა ხდება გარკვეული პერიოდულობით, როგორც წესი თვის ბოლოს. ადმინისტრაციული სამართლის სასამართლო პრაქტიკის პრობლემატურ საკითხებზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს რეკომენდაციების საფუძველზე შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით ხანდაზმულობის ვადა იმ მოთხოვნებზე, რომლებიც წარმოიშობა პერიოდულად შესასრულებელი ვალდებულებისაგან შეადგენს სამ წელს, შესაბამისად ხელფასის მიმართ უნდა გავრცელდეს სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის მეორე ნაწილით დადგენილი ხანდაზმულობის სამწლიანი ვადა. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 130-ე მუხლის თანახმად ხანდაზმულობა იწყება მოთხოვნის წარმოშობის მომენტიდან. მოთხოვნის წარმოშობის მომენტად ჩაითვლება დრო, როცა პირმა შეიტყო ან უნდა შეეცყო უფლების დარღვევის შესახებ. შესაბამისად თითოეული თვის ხელფასის მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადა აითვლება თვის ბოლო რიცხვიდან. მოსარჩელისთვის მოთხოვნის წარმოშობის მომენტი დაიწყო 1998 წელს, ამიტომ მისი მოთხოვნა ხანდაზმულია და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. გ-----ე 1985 წლის 28 თებერვლიდან 2012 წლის 02 ნოემბრამდე და 2012 წლის 03 დეკემბრიდან 2014 წლის 10 თებერვლამდე მუშაობდა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში სხვადასხვა თანამდებობებზე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 2019 წლის 11 ნოემბრის №MIA 8 19 03017093 ცნობა (ს.ფ. 15-16)

3.1.2. გ-----ის კუთვნილი სახელფასო დავალიანება 1998, 1999 და 2003 წლების მიხედვით შეადგენს 999.6- ლარს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის დეპარტამენტის 2019 წლის 11 ნოემბრის №MIA 9----- წერილი (ს. ფ. 12-134)

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები:

მხარეთა შორის სადავო ფაქტობრივი გარემოებები არ არსებობს.

სამოტივაციო ნაწილი:

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმეში არსებული მასალებისა და მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ გ-----ის სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს კონსტიტუცია;

ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია;

საჯარო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონი;

6. სამართლებრივი შეფასება

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მეორე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს: ა) ადმინისტრაციულ - სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ხოლო ამავე ნორმის მესამე ნაწილის თანახმად ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს სახელოვანო დავალიანების ანაზღაურება. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მოთხოვნიდან გამომდინარე, სადავო სამართალურთიერთობის შინაარსი, დავის უშუალო მატერიალურ-სამართლებრივი საფუძველი გამომდინარეობს ადმინისტრაციულ სამართლებრივი კანონმდებლობიდან, ურთიერთობის მონაწილე სუბიექტი არის სახელმწიფოს, საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენელი და ურთიერთობა საჯარო-სამართლებრივ მოწესრიგებას მოითხოვს, ამდენად სახეზეა საჯარო სამართლებრივი ურთიერთობა.

საქართველოს კონსტიტუციის 25-ე მუხლის პირველი პუნქტით, საქართველოს ყველა იმ მოქალაქისათვის, რომელიც კანონის მოთხოვნებს აკმაყოფილებს, გარანტირებულია ნებისმიერი საჯარო თანამდებობის დაკავების უფლება, ხოლო საჯარო სამსახურში მიღების პირობები განსაზღვრულია კანონით, რაც

ნიშნავს იმას, რომ საქართველოს ყველა მოქალაქე საჯარო სამსახურში მიღებისას, თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდში თუ საჯარო სამსახურიდან გათავისუფლების დროს დაცულია რაიმე სახის არამართლობიერი, კანონსაწინააღმდეგო ჩარევისაგან.

„საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის (რომელიც ძალადაკარგულია 2017 წლის 01 ივლისიდან საქართველოს 10/27/2015 №4346 კანონით) პირველი მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, საჯარო სამსახური (შემდგომ - სამსახური) არის საქმიანობა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში - საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში. დასახელებული კანონის მე-11 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებზე აღნიშნული კანონის მოთხოვნები ვრცელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს კონსტიტუციით, სპეციალური კანონმდებლობით ან მათ საფუძველზე სხვა რამ არ არის დადგენილი, ხოლო 37-ე მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილია, რომ მოსამსახურეს უფლება აქვს, სამსახურში მიღების დღიდან სამსახურიდან გათავისუფლების დღემდე მიიღოს შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი). სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მოსარჩელე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შრომით-სამართლებრივ ურთიერთობაში იმყოფებოდა როგორც საჯარო მოსამსახურე, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 17 მარტის №139 ბრძანებულებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოებში სამსახურის გავლის წესის შესახებ დებულების“ შესაბამისად.

2000 წლის 28 ივნისს მოქმედი რედაქციით „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 31-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, პოლიციის თანამშრომელი პოლიციაში სამსახურისათვის იღებდა ხელფასს, რომელიც შეიცავდა თანამდებობრივი და სპეციალური წოდებისთვის დადგენილ განაკვეთს, წელთა ნამსახურობის დანამატს, რაიონულ კოეფიციენტს, სადაც იგი დაწესებული იყო; დანამატს დასვენებისა და უქმე დღეებში მუშაობისთვის, ღამის საათებში და ზეგანაკვეთური მუშაობისთვის და სხვა გასამრჯელოს, კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა დანამატებსა და კომპენსაციებს. ასეთივე დანაწესს შეიცავდა მოსარჩელის სახელფასო დავალიანების წარმოშობის დროს მოქმედი საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 17 მარტის №139 ბრძანებულებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა ორგანოებში სამსახურის გავლის წესის შესახებ დებულების“ 55-ე მუხლი, რომლის პირველი აბზაციტ დადგენილი იყო, რომ პოლიციაში სამსახურისათვის თანამშრომელი იღებდა ხელფასს, რომელიც შეიცავდა თანამდებობრივი და სპეციალური წოდებისათვის დადგენილ განაკვეთს, ნამსახურობის დანამატს, სასურსათო ულუფის ღირებულებას (თუ იგი ნატურით არ ეძლეოდათ), რაიონულ კოეფიციენტს, სადაც იგი დაწესებული იყო; დანამატს დასვენებისა და უქმე დღეებში მუშაობისათვის და სხვა

გასამრჯელოს, კანონმდებლობით გათვალისწინებულ დანამატებსა და კომპენსაციებს.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ გ-----ე 1985 წლის 28 თებერვლიდან 2012 წლის 02 ნოემბრამდე და 2012 წლის 03 დეკემბრიდან 2014 წლის 10 თებერვლამდე მუშაობდა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში სხვადასხვა თანამდებობებზე. გ-----ის კუთვნილი სახელოფასო დავალიანება 1998, 1999 და 2003 წლების მიხედვით შეადგენს 999.6- ლარს.

„საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის (რომელიც ძალადაკარგულია 2017 წლის 01 ივლისიდან საქართველოს 10/27/2015 №4346 კანონით) 134¹-ე მუხლის თანახმად, დადგენილია და შესაბამისად აღიარებულია, რომ 2005 წლის 1 იანვრამდე გათავისუფლებულ საჯარო მოსამსახურეებზე კუთვნილი თანხის გაცემა (გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული კომპენსაციისა) უნდა განხორციელდეს წინა წლებში წარმოქმნილი საბიუჯეტო დავალიანების დაფარვის წესის შესაბამისად.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 129-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად ხანდაზმულობის ვადა იმ მოთხოვნებისა, რომლებიც წარმოიშობა პერიოდულად შესასრულებელი ვალდებულებებიდან, სამი წელია. შრომით-სამართლებრივი ურთიერთობა თავისი სამართლებრივი ბუნებით მიიჩნევა პერიოდულად შესასრულებელ ვალდებულებად.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 137-ე მუხლის მიხედვით კი ხანდაზმულობის ვადის დენა წყდება თუ ვალდებული პირი უფლებამოსილი პირის წინაშე ავანსის, პროცენტის გადახდით, გარანტიის მიცემით ან სხვაგვარად აღიარებს მოთხოვნის არსებობას.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლო იზიარებს მოპასუხის პოზიციას იმ ფაქტობრივი გარემოების მიმართ, რომ პერიოდულად შესასრულებელი ვალდებულების მიმართ გასულია მოთხოვნის ხანდაზმულობის სამწლიანი ვადა, ხოლო კანონით იმპერატიულად დადგენილი ხანდაზმულობის ვადა შეიძლება შეწყდეს ამ ხანდაზმულობის სამწლიანი ვადის პერიოდში და არა ამ ვადის გასვლის შემდეგ, შესაბამისად მოთხოვნა ხანდაზმულია.

სასამართლო მხარეთა ყურადღებას მიაქცევს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 144-ე მუხლის მეორე და მესამე ნაწილის დეფინიციაზე, რომლის თანახმადაც, თუ ვალდებულმა პირმა მოვალეობა შეასრულა ხანდაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ, მას არა აქვს უფლება მოითხოვოს შესრულებულის დაბრუნება, თუნდაც მოვალეობის შესრულების მომენტში მას არ სცოდნოდა, რომ ხანდაზმულობის ვადა გასული იყო. იგივე წესი გამოიყენება ვალდებული პირის აღიარებისა და უზრუნველყოფის საშუალებათა მიმართაც.

№-ბს-1197-1164(კ-10) საქმეზე საკასაციო სასამართლოს კოლეგიური შემადგენლობის უმრავლესობამ განმარტა, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 137-ე მუხლით რეგლამენტირებული, ვალდებული პირის მიერ უფლებამოსილი პირის წინაშე მოთხოვნის არსებობის აღიარება, რაც ხანდაზმულობის ვადის დენის შეწყვეტის საფუძველია, სახეზეა ხსენებული კოდექსის 144-ე მუხლის (ვალდებული პირის უფლება ხანდაზმულობის ვადის გასვლისას) მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული მოვალეობის შესრულების შემთხვევაში. ამდენად, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 144-ე მუხლის მე-2 ნაწილში მითითებულ მოვალეობის შესრულებას უთანაბრდება მოვალის დაპირება – ვალდებული პირის მიერ უფლებამოსილი პირის წინაშე ვალის არსებობის აღიარება ხანდაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ, ანუ თუ ვალდებულმა პირმა კონკრეტული მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ აღიარა ხსენებული მოთხოვნის არსებობა, ხანდაზმულობის ვადის გასვლის ფაქტს, სამართლებრივად, აღარ აქვს არავითარი მნიშვნელობა მხარის შესაბამისი მატერიალური უფლების სასამართლო წესით რეალიზაციისათვის.

მოცემულ შემთხვევაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის დეპარტამენტის 2019 წლის 11 ნოემბრის №MIA 9----- ცნობით მოქალაქე გ-----ეს ეცნობა, რომ მისი კუთვნილი სახელმწიფო დავალიანება 1998, 1999 და 2003 წლების მიხედვით შეადგენს 999.6- ლარს, აღნიშნული თანხის გაცემა ვერ ხერხდება რადგან შინაგან საქმეთა სამინისტროზე სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოყოფილ ასიგნებებში არ არის გათვალისწინებული წინა წლებში წარმოქმნილი სახელფასო დავალიანების დაფარვისათვის საჭირო თანხები, რის გამოც შსს სამინისტრომ ჯერჯერობით ვერ შეძლო დააკმაყოფილოს შს ორგანოებიდან დათხოვნილ ყოფილ თანამშრომელთა მოთხოვნა მათ სასარგებლოდ თანხის ანაზღაურების თაობაზე, შესაბამისი დაფინანსების მიღებამდე. **წინამდებარე წერილით უტყუარად დასტურდება მხარის მიერ ვალდებულების არსებობა, მიუხედავად იმისა, რომ მოთხოვნა ხანდაზმული იყო. ამასთან მოპასუხე აღნიშნული წერილით არ გამორიცხავს შესაბამისი დაფინანსების მიღების შემთხვევაში თანხის ანაზღაურებას, რაც მხარის მიერ ვალდებულების აღიარების ტოლფასია, შესაბამისად ვალდებულმა პირმა კონკრეტული მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადის გასვლის შემდეგ აღიარა ხსენებული მოთხოვნის არსებობა, ხანდაზმულობის ვადის გასვლის ფაქტს, სამართლებრივად, აღარ აქვს არავითარი მნიშვნელობა.**

სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციით დაცულია მოქალაქეთა შრომითი უფლებები და გარანტირებულია შრომის სამართლიანი ანაზღაურება. დამსაქმებლის კანონისმიერი ვალდებულებაა, რომ შესრულებული სამუშაოსათვის მუშაკმა უნდა მიიღოს შრომის შესაბამისი ანაზღაურება. მოპასუხის ქმედება (სახელფასო დავალიანების აუნაზღაურებლობა) ეწინააღმდეგება სამართლის ზოგად პრინციპებს –

სამართალურთიერთობის სტაბილურობის, კეთილსინდისიერების და კანონიერების პრინციპებს, გარდა ამისა ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის 23-ე მუხლით, რომელსაც საქართველო უზენაესი საბჭოს 1991 წლის 15 სექტემბრის №655 დადგენილებით შეუერთდა აღიარებულია, რომ ყოველ მუშაკს აქვს უფლება იღებდეს სამართლიანსა და დამაკმაყოფილებელ გასამრჯელოს, რომელიც უზრუნველყოფს ღირსეულ ადამიანურ არსებობას თვითონ მისთვის და მისი ოჯახისათვის და რომელსაც, როცა აუცილებელია ემატება სოციალური უზრუნველყოფის სხვა სახსრები.

ადმინისტრაციული ორგანოს, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ მოქმედების განუხორციელებლობა (მოსარჩელის სახელფასო დავალიანების აუნაზღაურებლობა) პირდაპირ და უშუალო ინდივიდუალურ ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებასა და ინტერესს.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელის დარღვეული უფლება სახეზეა, ვინაიდან მას არ მიუღია კუთვნილი შრომითი ანაზღაურება ხელფასის სახით.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-9 მუხლის შესაბამისად, სახელმწიფო ბაჟი არ გადაიხდება სახელმწიფო სოციალური დაცვის საკითხთან დაკავშირებით აღძრულ სარჩელზე და ამ კოდექსის VII³ თავით გათვალისწინებულ საქმეებზე.

სახელმწიფო ბაჟის შესახებ საქართველოს კანონის მეხუთე მუხლის „უ“ ქვეპუნქტის თანახმად, საერთო სასამართლოებში განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან თავისუფლებიან: დაწესებულებები (ორგანიზაციები), რომელთა ხარჯები ფინანსდება მხოლოდ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან – ყველა საქმეზე;

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად, როდესაც ორივე მხარე გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟისაგან, საქმეზე გაწეულ ხარჯს აანაზღაურებს სახელმწიფო. მხარეები გათავისუფლებული არიან ბაჟის გადახდისაგან.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, მე-12, მე-13 მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 243-244-ე, 248-249-ე, 257-ე, 364-ე, 367-ე, 369-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. გ-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს;
2. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვემო ქართლის პოლიციის

დეპარტამენტს მოსარჩელე გ-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელფასო დავალიანების ანაზღაურება 999.6- ლარის ოდენობით;

3. მხარეები გათავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან;

4. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს მხარეთათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემიდან 14 დღის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (ქ. თბილისი, გრ. რობაქიძის ქ. №7ა) სააპელაციო საჩივრის შეტანის გზით, რუსთავის საქალაქო სასამართლოს მეშვეობით (ქ. რუსთავი, ბოსტან-ქალაქის ქ. №6).

მოსამართლე:

ნინო ონიანი